VŠEOBECNÁ FAKULTNÍ NEMOCNICE V PRAZE
Název pracoviště
U Nemocnice 499/2, 128 08 Praha 2 | IČ: 00064165, tel.: 224 961 111

Zpracoval: prim. MUDr. David Zogala, Ph.D. | Schválil: prim. MUDr. David Zogala, Ph.D., dne 17. 5. 2021
Edukační materiál

POKYNY PRO PACIENTY PŘED LÉČEBNOU APLIKACÍ RADIOJÓDU [^{131}I]

Aplikace radioaktivního jódu u nemocí štítné žlázy se klinicky používá od 50. let minulého století (první aplikace radiojódu byla v roce 1942) a její bezpečnost je ověřena na statisících pacientů na celém světě. Pro určité typy onemocnění je aplikace radioaktivního jódu (^{131}I) šetrnější než jiné způsoby léčby. O vhodnosti léčby pro konkrétního pacienta vždy rozhoduje internista–endokrinolog. Ten také zajišťuje další sledování pacienta po léčbě radiojódem. Podání léčebné dávky radioaktivního jódu podléhá podle Atomového zákona striktním pravidlům Státního úřadu pro jadernou bezpečnost. Proto prosíme, ve vlastním zájmu si přečtěte pozorně následující řádky, jejich pochopení a dodržení pokynů je podmínkou léčby. Jejich smyslem pak je, aby léčebný účinek byl optimální a riziko radiačního poškození pacienta i jeho okolí bylo minimální.

Mechanizmus účinku

Radioaktivní jód se vychytá v tkáni štítné žlázy, zejména v buňkách, které mají největší metabolickou aktivitu, zářením dojde k eliminaci (snížení počtu) těchto buněk, snížení činnosti štítné žlázy a zpravidla i k jejímu zmenšení.

Jakou reakci můžete očekávat po aplikaci radioaktivního jódu?

Dávky radioaktivního jódu podávané ambulantně jsou malé, proto se nemusíte obávat výraznějších vedlejších účinků. Přechodně může dojít ke zhoršení příznaků zvýšené činnosti štítné žlázy (zrychlený tep, pocení a podobně) – z důvodů vyplavení hormonů z odumírajících buněk. Vzácně se vyskytuje nevolnost, zcela ojediněle zvracení. Pokud by se náhodou přesto u Vás vyskytly některé z těchto příznaků (v míře, která by se vám zdála těžko tolerovatelná), můžete v pracovní době kontaktovat v první řadě svého ošetřujícího endokrinologa, ev. lékaře nukleární medicíny (**tel. 224 969 693**) nebo mimo pracovní dobu lékaře 3. interní kliniky VFN, kde je nepřetržitá služba. Protože citlivost tkáně štítné žlázy na záření je zcela individuální, nelze přesně určit množství radioaktivního jódu k dosažení normální činnosti štítné žlázy. U některých nemocných po léčbě je část hormonů štítné žlázy potřeba dodávat v tabletách (snížená činnost štítné žlázy). Substituce (náhrada) hormony štítné žlázy je však dnes již standardizovaná a pacienti ji tolerují velmi dobře, proto u značné části pacientů lze přistupovat k terapii s právě cílem navození trvalého snížení funkce a tím trvalé následné substituce.

Ambulantní léčebná dávka radioaktivního jódu je malá. Přesto je bezpodmínečně nutné dodržovat několik pokynů, které chrání vaše okolí před zbytečnou zátěží zářením:

- nepohybovat se, nesedět a nespat v blízkosti jiných osob doma i v práci (dodržovat odstup alespoň 1 metr, od těhotné ženy udržovat odstup nejméně 2 metry)
- důsledně se vyhýbat velmi blízkému kontaktu s malými dětmi, u dětí do dvou let pokud možno přenechat starost o ně partnerovi (partnerce) nebo příbuzným a známým
- předem upozorňovat návštěvy, že není vhodné, aby braly s sebou děti nebo těhotnou ženu
- omezit cesty veřejnými dopravními prostředky na nejnutnější minimum
- nenavštěvovat místa, kde je shromážděno více lidí (kina, divadla, restaurace apod.)
- úzkostlivě dodržovat osobní hygienu při použití WC, úzkostlivě dodržovat čistotu WC (i muži musí močit vsedě), pečlivě mýt ruce mýdlem, sprchovat se denně, používat jen svůj ručník
- po použití WC 2x spláchnout

POKYNY PRO PACIENTY PŘED LÉČEBNOU APLIKACÍ RADIOJÓDU [^{131}I]

- používat jen svoje ložní prádlo a oděvy (je však možné je prát s ostatním prádlem)
- používat jen svůj jídelní příbor a nádobí (je však možné je mýt společně s jiným nádobím)
- pít větší množství tekutin v prvních dnech po aplikaci

Pacientkám v reprodukčním věku se doporučuje neotěhotnět v době 12 měsíců po léčbě radioaktivním jódem. U mužů je velmi nežádoucí počít dítě v době do 6 měsíců po léčbě.

Upozorněte lékaře, pokud v krátké době po léčbě máte v úmyslu odcestovat do zahraničí. Na hranicích jsou instalovány velmi citlivé detektory záření, proto budete potřebovat potvrzení o aplikaci radioaktivní látky, abyste předešli komplikacím.